

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnina in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vnaprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 92.

V Ljubljani, v torek 23. aprila 1901.

Letnik XXIX.

Potresno posojilo.

„Laibacher Zeitung“ je objavila olajšave pri potresnem posojilu. V dopolnilo oziroma pojasnilo naštetih olajšav objavimo še podatke, ki jih je finančni minister včeraj še posebej poslal našim državnim poslancem. To pojasnilo se doslovno glasi:

„Finančno ministerstvo je v sporazumu z ministerstvom za notranje posle glede odplačila povodom potresa na Kranjskem v letih 1895 in 1896 dovoljenega državnega posojila odredilo naslednje olajšave:

1. Na podlagi § 2. odstavek 1. zakona z dne 6. julija 1895, drž. zak. št. 94 so deželna predsedništva pooblašena, da smejo hišnim posestnikom na Kranjskem v posameznih slučajih dovoljevati pri vračevanju potresnega posojila opravilene odpise, oziroma primerno podaljšati prve vračilne obroke — toda k večjemu do 1. januarja 1905 — ali pa raztegniti vračilne obroke do 30 let, obakrat pa brez zamudnih obrestij, ako je dotično zadolženo posestvo še v lasti prvega dolžnika, njegove žene, oziroma moža ali bližnjih sorodnikov.

Tudi so za slučaje, ko veljajo za gotove skupine dolžnikov (n. pr. občine) enake razmere, dovoljene skupne (kumulativne) prošnje.

2. Po § 6. omenjenega zakona ljubljanski mestni občini za obnovo občinskih poslopij namenjeno posojilo v znesku 100.000 kron se popolnoma odpiše.

3. Vračilni obroki za tridesetna v smislu zakona z dne 8. julija 1896, št. 132, dovoljena posojila se raztegnejo na 30, oziroma 40 let in začetek vračevanja teh posojil se je brez zamudnih obrestij preložil na 1. januarja 1902.

4. Druge olajšave naj se dovoljujejo v smislu zakona z dne 28. sušca 1900, drž. zak. št. 65.“

Nedostojna politika.

Odločni govori, ki jih je govoril poslanec Biankini v državnem zboru v korist Dalmacije, so vznemirili Nemce in Mažare. Sram jih je pred svetom, kateremu je od kril vrli govornik, kako malo skrbi avstro-ogerska politika za to slovansko zemljo. Med samim govorom poslanca Biankinija se je čul prigovor, da Mažari zavirajo avstrijsko vlado v njenih podjetjih za Dalmacijo. Govornik je mogel na ta prigovor lahko odgovoriti, da je taka vlada, ki se da od druge prečiti v tako važnih stvareh, v vsakem pogledu slaba vlada; toda on je raje na to molčal, ker je bil prepričan, da je tak izgovor licemeren in nedostojen vlade in parlamenta, pač pa je potrdil drugo izjavo, da bi bilo vse drugače z Dalmacijo, ko bi to bila nemška pokrajina. Avstrija bi po tem našla dovolj sredstev tudi za to deželo.

Ob istem času, ko je Biankini govoril o Dalmaciji v državnem zboru, so se javili tudi Mažari s svojimi osnovanci glede te zemlje. Znani geograf dr. Havasz je iznovič nagovarjal Mažare, naj vendar gledajo, da predobe zase to lepo zemljo. Vseučiliščnim dijakom je predaval ter jih navduševal za Jadransko morje, po katerem more Ogrska postati šele prava veleevropa na jugu Evrope. Pred vsem pa se zdi njemu potrebno, da se Dalmacija zedini neposredno z Ogrsko, saj je to po njegovi trditvi stara ogrska kronovina in tudi še zdaj se nahajajo v tej zemlji ljudje, ki so zavzeti za zedinjenje z Ogrsko.

Toda vse te trditve mažarskega geografa so neresnične, in namenjene so le šovinistični mažarski mladini, katero hoče dr. Havasz na ta način pridobiti za svoje osnove. Dobro je znano, da v Dalmaciji razun Italijanov nihče ne želi neposredne zveze z Ogrsko; a neposredna zveza je pa tudi po nagodbi med Ogrsko in Hrvaško nemogoča, kajti po tej nagodbi se ima Dal-

macija zediniti le s Hrvaško in še le po tej z Ogrsko.

Dr. Havasz je zamočal tedaj naj bistvenejši del nagodbe, a on že vé, zakaj. A značilna je tudi pisava mažarskih časopisov o tem vprašanju. Mažari sploh nočejo nič čuti o takej nagodbi, po kateri bi se Dalmacija zvezala s Hrvaško. In vendar so oni vezani ravno na ta dogovor, pa ga zato nočejo izvesti, ker ne gre njim v korist. To vsi očitno priznavajo. Mažarski časopisi pa so pri vsem tem še tako predrzni, da oponašajo vse neprilike v Dalmaciji Avstrijancem, češ, da so oni to pokrajino tako zanemarili.

A že celih trideset let obstoji nagodba, po kateri je Ogrska vezana, da se zavezne za zedinjenje Dalmacije s Hrvaško, a do dandanes ni v tem pogledu Ogrska ničesa storila, marveč je prepustila Dalmacijo njeni osodi. Tudi tukaj moramo reči: Ko bi bila Dalmacija mažarska in ne avstrijska, bi gotovo ne bila tako zanemarjena, kakor je dandanes. Tako pišejo tudi mažarski časopisi, ter se ne stidijo priznati, da se mora Dalmacija okleniti Mažarov, in šele potem je mogoče, da se zanjo kaj stori v gospodarskem oziru.

Zato mora Ogrska še čakati, da se ojači doma, da omehča popolnoma Hrvaško in potem sprejme v svojo družbo tudi Dalmacijo. To je prava licemerna igra avstrijske in ogerske politike. Eno drugej oponaša zanemarjanje Dalmacije, a obe sta krivi pri tem delu, a to le zato, ker je to slovanska dežela, za katero Nemci in Mažari nimajo srca; a država pa radi tega trpi največjo škodo v pomorskem prometu, kakor je to Biankini točno dokazal. Kako predrzni so ti slovanski naši protivniki, se vidi tudi iz sledečega:

Pred nedavnim je pisal prav ugleden mažarski časopis, da se protivi ogrska vlada zvezi Dalmacije z Bosno od Spljeta do Sarajeva le zato, ker hoče Ogrska od nekaj

in je tudi še zdaj zvezo Dalmacije z Ogrsko skozi unsko dolino. In vendar je vsemu svetu dobro znano, da je ravno Ogrska kriva, da Dalmacija še dandanes ni zvezana z železnico po suhem z ostalo monarhijo. Tej zvezi so se upirali vsi ogrski ministri od leta 1867 do dandanes, pa se vstavlja še zdaj z vso odločnostjo. In vendar se hoče slepariti s tako pisavo v tem važnem vprašanju ravno zdaj, ko se gleda od avstrijske strani, da se zveže Dalmacija z Bosno. To pa delajo Mažari le zato, da bi onemogočili tudi to zvezo. Prav je imel poslanec Biankini, da je odkril zunanjemu svetu to nedostojno ravnanje avstrijskih in ogerskih političnih merodajnih krogov glede Dalmacije le zato, ker je to slovanska zemlja.

Važnost trgovinskih pogodb.

(Piše državni poslanec vodja Fr. Povše.)

(Dalje.)

IV. Kupčija in izvoz živine.

V dobi let 1890 do 1899 vidimo veliko razliko v izvozu naše živine v inozemstvo. Velike nade so gojili avstrijski kmetovalci pri sklepanju trgovinskih pogodb leta 1893, ker so upali, da bode Nemčija zvesta kupovalka vsaj naše živine. A te nade se niso izpolnile.

Toliko izvoz kolikor uvoz sta približno enako padla, vendar je naš izvoz padel še bolj. Leta 1894 se je izvozilo iz naše države za 98.812.000 gld. živine. Od tega leta pa je padel naš izvoz in še le leta 1899 se je za nekoliko zboljšal. Kolike važnosti je ne le za živinorejce, ampak tudi za državo zaradi aktivne državne trgovinske bilance naš živinski izvoz, nam kažejo številke izvoza v letih 1891 do 1899, po katerih je znašal uvoz ptuje živine k nam 140 milijonov gld., naš izvoz v inozemstvo pa 448 milijonov gld., torej trikrat toliko, kolikor znaša uvoz.

Pripomniti pa moramo, da živina, katera prihaja v našo državo, je dokaj manjše

LISTEK.

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.

Piše Jos. Lavtizar.

(Dalje.)

7. Glavno mesto Katalunije.

„En sitio y en belleza única“ — tako hvali Cervantes Barcelono; domačini jo slave kot najlepše mesto na svetu, in znani nemški pisatelj Alban Stolz, ki je potoval že l. 1850 po Španiji, pravi, da ni mogoče izraziti s črkami njene krasote. Čemu bi jo poviševal še jaz?

Prva pot s kolodvora mi je bila v hotel „international“. Izenaden stopam ob lahnem pljuskanju morskih valov skozi drevored mogočnih palm, kakor bi se izprehajal v jutrovi deželi. Radovedno gledam ta čisto novi svet, ljudstvo pa gleda mene in marsikdo se obrne celo nazaj, češ: Odkod bi bil ta človek, iz našega kraja ni, gotovo mora biti daleč doma.

Mlad fakin, katerega sem najel za nošnjo prtljage, koraka pred menoj, na tihem se veseleč, da je dobil zopet enega v svojo oblast. In res! Za četrtturni trud mi je računal toliko, kolikor zasluži dober delavec celi dan. Oporekal sem mu, da je to „demasiado caro“ (preveč drago), a „gavnar“ odgovarja tako predrzno in glasno, da spravi vse markerje in hišine skupaj, ki poslušajo, ka-

košen prepir je med nama. Kaj hočem, najboljša je častna kapitulacija. A še potem, ko sem plačal zahtevano svoto, je metal pesete po kamenitem tlaku, da jih poskusi, ali imajo zvenek po srebru. Tu sem se prepričal z lastnimi očmi, o čemur so mi pripovedali že poprej, da je špansko srebro na zelo slabem glasu. Tudi po prodajalnicah so ogledovali vsako peseto, ali je prava ali ne. Celo železniški uradniki goljufajo ptujce na kolodvorih, da jim dajejo ničvredni denar. Glede postreščekov in fijakarjev pa pripomnim še enkrat: Pogodi se z njim „a priori“, da se obvaruješ škode. Najboljše je, da se vsedeš na postaji v omnibus ter se pripelješ v stanovanje dotičnega hotela.

Minulo noč nisem zatisnil očesa, kljub temu ni čutil posebnih vtujenosti. Umijem se in preoblečem, pa je vse dobro, toda novega „durchmarscha“ bi ne mogel prenesti več. Takoj se podam v najbolj znamenito ulico Rambla, ki se razteguje v meridianski legi od morskega pristanišča do severnih predmestij v daljavi 2½ kilometra. Razdeljena je v pet delov, katerih vsak ima svoje ime (de Estudios, Canaletas, del Centro, s. Monica in s. José. Tu se izprehajam pod košatimi platani, kjer je od jutra do večera polno ljudstva; nekateri gredo po opravih, drugi čakajo dela, preganjajo dolgčas ali iščejo zabave. Naj omenim nekaj uličnih prizorov ter pokažem nekatere mestne tipe.

Ob voglih hiš čakajo prodajalci srečk, vihteči papirčke po zraku in na ves glas hvaleči svojo robo; med njihovo vpitje se meša klic dečka, ki ti pomoli časnik prav pred oči in zaškriplje z zobmi, ako ga ne kupiš. Pri prodaji časopisov mora biti dober dobiček, kajti v kavarnah ni nikjer berila, časnik si moraš kupiti sam, ako ga hočeš čitati. V naših krajih je te reči v izobilju, ni treba družega, kakor da se stegneš na steno, ali posežeš na bilijardno mizo in izbereš „leibjournal“, a tukaj ne dobiš ničesa.

Od daleč se začuje glas malih zvoncev, in kmalu pride iz stranske ulice čeda koz. Pastirja v običajnih opankah priženeta deloma rogato, deloma mulasto drobnico; eden gre pred njo, drugi jo poganja, vstavlja se pred hišami ter namolzeta mleka, kolikor se ga zahteva; pač pristen „argumentum ad hominem“, da je mleko res nepopačeno.

Kot prijatelj tisti domači živali, ki spremlja človeka po vsem svetu, ki je znana zaradi neomahljive zvestobe do gospodarja, ki se drži prav tako rada reveža kakor bogatina, da le dobi potrebne hrane, sem stal dalj časa pri prodajalcu mladih psičkov. Gospodar jih je imel otvezene na verižici, bili so beli in črno-progasti ter si s cviljenjem iskali prostosti, a dva sta bila kmalu prodana, saj tri pesete za enega ni tako vi-

soka cena; tudi jaz bi bil rad enega vzel za spomin, ako bi ga imel kam spraviti.

Pohajkujoč dalje pridem do oddelka s. José, kjer prodajajo cvetlice. Kako prijeten duh veje tod okoli! Mlade seniorite ogledujejo in kritikujejo dišečo izložbo, med njimi je videti domišljav „gigerl“, ki si pripenja svež šopek k suknji, v bližini pa stoji ogoren cigan, zavrt v klasičnih cunjah južnih prebivalcev. Cvetlice mu menda niso dosti mar, pač pa premišljuje, kje bi se dobilo kaj gorkega za želodec. Prosijakov — teh se ne manjka nikjer, a tako očitnih z lepo menda ne kakor tukaj. Dobro bi bilo, ako bi nosil človek „perro chico“ ali „perro grande“ kar v roki, da bi ne bilo treba vedno segati v denarnico po drobiž. Saj bi že rad kaj podaril, toda mudi se naprej, na ulici se vstavlja in iskati po žepih pa ni kaj prijetno.

Med množico vidim pohabljenega mladega fanta, plazečega se po kolenih. No, to ni ničesa posebnega, saj se dobijo taki siromaki tudi drugod, redkokrat sicer, pa vendar dobijo se. Zanimalo me je nekaj drugega pri tem revežu. V otročjem vozičku ima namreč vpreženega psa najmanjše vrste, kar vzbuja občno pozornost. Oba imata okoli sebe mnogo gledalcev, ki milujejo mladega pohabljenca, mu dele miloščino ter se zabavajo nad njegovim zvestim prijateljem, ki deli žalostno osodo s svojim gospodarjem.

(Dalje prih.)

vrednosti, kakor ona, katero mi v inozemstvo odposiljamo.

Izračunano je, da je povprečno vreden en vol, kupljen iz ptuje države, 107 gld., ko znaša vrednost naših izvoženih volov po 243 gld. Največ prihaja v našo državo živine iz Srbije (80 do 90 odstotkov), iz Rumunije (8 do 10 odst.), in uprav Srbija pošilja mnogo slabe živine (buše itd.).

Da moremo soditi o živinski kupčiji naše države, moramo poznati razmerje v obeh državnih polovicah, to je v Avstriji in na Ogrskem ter sploh živinorejo sosednih evropskih držav.

Govede šteje:

Avstrija . . .	8,643.000 komadov,
Ogrska . . .	6,738.000 "
Italija . . .	5,000.000 "
Francoska . .	12,879.000 "
Angleška . . .	10,739.000 "
Nemčija . . .	17,555.000 "

Konj:

Avstrija . . .	1,548.000 komadov,
Ogrska . . .	2,308.000 "
Italija . . .	720.000 "
Francoska . .	2,807.000 "
Angleška . . .	2,082.000 "
Nemčija . . .	3,836.000 "

Prašičev:

Avstrija . . .	3,549.000 "
Ogrska . . .	7,330.000 "
Italija . . .	1,800.000 "
Francoska . .	6,038.000 "
Angleška . . .	3,779.000 "
Nemčija . . .	12,174.000 "

Od skupnega števila živine v celi državi odpade na našo državno polovico:

govede	56 odstotkov,
konj	40 "
prašičev	32 "

Ogrska sama je izvozila v letih 1894 do 1898:

volov	za 39 milijonov gld.,
prašičev	" 44 "

Pred letom 1890 je naš izvoz živine v Nemčijo bil minimalen, to pa zaradi veterinarskih (živino-zdravstvenih) razmer, vsaj je leta 1890 znašal naš izvoz komaj 12 milijonov gld.!

Pri obnovitvi trgovinske pogodbe l. 1890 dogovorili sta se pa obe državi (naša in Nemčija) tudi zaradi zdravstvenih naredb glede živinskih kužnih bolezni. Prva leta, ko se je ta veterinarska (živino-zdravstvena) konvencija strogo izvrševala, narasel je naš izvoz prav znatno, tako da je l. 1894 dosegel svoto 98 milijonov gld.

Med tem pa je avstrijska državna vlada iz političnih ozirov privolila Srbiji in tudi Rumuniji, da sta smeli uvažati prašiče v našo državo. Da jima je vlada dovolila uvozno carino le 1 gld. 50 kr. (namesto sicer veljavne carine 3 gl.) za prašiča, še ne bi bil tolik udarec za nas, prav tako, da se je Srbiji dovolila carina za vola namesto 12 gl. 50 kr. — le 4 gld., toda s tem, da se je odprla naša meja srbski in rumunski živini, odprla se je tudi pot živinskim kužnim boleznim, in le s to odprtjo dobili smo prašičjo kugo, ki je na tisoče, da na stotisoče prašičev vničila, ob enem pa povzročila našemu živinskemu izvozu v Nemčijo silno škodo.

Prašičja kuga se je na Ogrskem tako silno razširila zato, ker Ogrska ima še jako slabo živinozdravniško uredbo, premalo živinozdravnikov, sploh je zdravstvena uredba jako pomanjkljiva.

Tako je prišlo, da je bilo na tisoče občin na Ogrskem okuženih vsled prašičje kuge.

Vsled nesrečnega dogovora naše avstrijske vlade z ogrsko (obnovitev trgovinskih pogodb) dosegli so Ogrji prost uvoz svoje živine v Avstrijo. Ko je naša vlada videla hude posledice tega nesrečnega dogovora, izdala je naredbo, po kateri se imajo pobiti vsi prašiči, ki so sumni bolezni. To je bil grozen udarec naši živinoreji; zato niso naši kmetovalci mirovali, dokler se nesrečna naredba ni preklicala, kar smo lansko leto dosegli in kar sem tudi v tem listu razložil.

Ko je Nemčija zvedela, da so v Avstriji razni kraji okuženi, porabila je to priliko proti nam, osobito, ker so jo v to že leta silili ondotni agrarci, ki umejo bolje od nas od države zahtevati varstvo domače produkcije.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. aprila.

Protektorat nadvojvode Frana Ferdinanda

zagrizenim nemškim židovskim liberalcem ne da miru. Po svojih javnih in tajnih organih stičejo po vseh kotih, da bi zasledili kaj, s čimur bi ogrenili radost katoliškega ljudstva v Avstriji. Po poročilu »Wien. Tagbl.« bi se bila morala pečati minuli petek s to zadevo tudi konferenca levičarskih načelnikov ter izraziti seveda nesoglasje z izjavo prestolonaslednika. V zadnjem hipu, pravi ta list, se je pa seja odložila za nedoločen čas, ker se je udeleženi faktorjem od strani merodajne osebe zagotovilo, da se bo zadeva glede protektorata pojasnila ali »popravila« izvanparlamentarnim potom. Jednako zagotovilo je prejel po poročilu tega lista tudi ministerski predsednik Szell, ki je vsled tega pregovoril posl. Ugrona, da v zbornici ne vložijo interpelacije proti izjavi nadvojvode. — Po našem mnenju je bilo to »zagotovilo« le resen opomin od merodajne strani, da se o tej zadevi ne sme nikjer razpravljati, ker nadvojvoda razun cesarju nikomur ni odgovoren zanj, najmanj pa židovskim liberalcem. Slovenski somišljenik Wolfa in Schönererja dr. Tavčar se seveda ne bo rad uklonil takemu opominu, ker je neki še včeraj izjavil, da bo porabil to priliko povodom razprave o izjavi nadvojvode povodom poroke, ter primerno »osvetlil« kranjski klerikalizem. — Graška »Tagespost« že nekoliko oslabljuje svojo vest o odpoklicu nadvojvode k cesarju in pravi, da se sedaj le še »trdovratno vzdržuje govorica, da je nadvojvoda preko Budimpešte (!) odpotoval iz Mürrzuschlaga na svoj grad pri Lincu in da je bil v nedeljo pri cesarju v avdijenci«, in to vključ temu, da dunajski listi kategorično dementujejo imenovano vest. — Praški »Obzor« ve včeraj poročati, da je nadvojvoda Fran Ferdinand pozval k sebi odličnega poslanca na desnici, konservativnega aristokrata, da ga informira, kako se podpira protirimsko gibanje v poslanski zbornici, in kak vtis je napravil njegov govor pri vsprejemu deputacije katol. šolskega društva.

Železniški odsek

je bil v včerajšnji seji vendar le sklepčen. Njega član dr. Tavčar je bil seveda zopet »slučajno« zadržan. Razgovor je bil o prvem členu vladne predloge, ki govori mej drugim o gradnji bohinjske železnice ter one čez Ture. Pričetkom seje je naznanil železniški minister, da vlada še ta teden predloži zbornici načrt o gradnji vodnih cest, kakor tudi o zagotovitvi železnice nižje vrste. Potem sta govorila poslanec dr. Steinwender in Kolischer, poslanec dr. Šusteršič pa je na to izjavil, da bo njegova stranka glasovala za predlogo z ozirom na skupnodržavni interes, akoravno predloga ne odgovarja po vsem lokalnim interesom dežele, katero zastopa poslanec, ker je, kakor znano, kranjska dežela bolj vneta za progo preko Ljubelja na Škotoj Loko. Govornik potem našteva razne želje glede postaj bohinjske železnice, mej temi tudi glede postaje na Bledu. — Za predlogo pod znanimi pogoji glede vodnih cest se je izjavil na to tudi zastopnik češkega kluba poslanec Kaftan. Za njim je govoril železniški minister Wittek, ki je odgovarjal na razne izražene želje ter povedal glede bohinjske železnice, da se bo vlada ozirala na nje pri izgotovitvi podrobnih načrtov in tedaj bodo imeli interesentje dovolj prilike, da izražajo svoje želje in pomisleke. Konečno je govoril še poslanec Dobernig, ki je polemiziral s posl. Kaftan, potem se je pa razprava prekinila.

Seitzeva afera.

S to zadevo, ki je tudi v poslanski zbornici povzročila veliko krika in vika, se je včeraj pečal nižjeavstrijski dež. šolski svet. Razprava o tej stvari je trajala po poročilu nasprotnih listov nad 4 ure in je bila zelo burna. Konečno se je z neznatno večino sklenilo, da se ne potrdi sklep okrajnega šolskega sveta in da se torej učitelj Seitz ne odpusti iz službe. Seveda bo okrajni šolski svet iskal novih potov, da izposluje zadoščenje razžaljenim članom tega zastopa.

Kanalaska predloga v nemškem državnem zboru.

Komisija nemške poslanske zbornice je te dni že pričela razpravo o vladni predlogi glede gradnje kanalov. Vlada se je pa že prve dni prepričala, da bo zadela s tem načrtom pri centru in sploh vseh agrarnih strankah ob velike ovire. Vse te imenovane stranke vztrajajo na stališču, da hočejo imeti poprej zagotovljeno povišanje carine na žito in znižanje železniških tarifov. Nemški cesar je neki rekel, da brez kanalov ne bo povišanja carine, te stranke pa pravijo: brez carine ne bo kanalov. In vključ temu vlada še ni predložila dotičnega načrta. Vlada do sedaj še sploh ni oddala nikake določne izjave in bo torej tekom razprave v odseku morda vendar le prišla do prepričanja, da ne prodre s svojo trmo skozi močni zid.

Socijalni demokratje proti carju.

V Pragi so minulo nedeljo socijalni demokratje hoteli prirediti kar dva shoda, na katerih so hoteli udrihati po carju. Govoriti je hotel na obeh shodih posl. Daszynski o zadnjih dogodkih v Rusiji. No, dopoldanski shod je vladni zastopnik razpustil radi prevelikih napadov na ruskega carja, popoldanski shod je bil pa že nekoliko mirnejši, akoravno se tudi tu ni manjkalo ljubeznivosti na carsko upravo.

Slovstvo.

Društvo sv. Jeronima izda letos meseca grudna nastopne štiri knjige: 1. koledar »Danico« z mnogovrstnim poučnim in leposlovnim berilom in z ilustracijami; 2. znano knjigo Tomaža Kempčana: »Naslednjaj Krista«; 3. daljšo pripoved Ivana Lepuščica: »Zločini pravda« in 4. Skendra Horvata »Ribe i ribogojstvo«. Društvenina svetojeronimska je jako nizka: Dosmrtni člani plačajo enkrat za vselej 10 kron, letniki plačujejo po 1 K na leto. Društveni odbor želi, da bi se letni doneski oddajali redno poverjeništvom, zato je slednjim naročil letos, naj sprejemajo članarino do konca tega meseca. Kdor se prijavi do tega obroka, dobi proti koncu leta knjige; na poznejša oglašila se ne bo jemalo ozira. — Društvo sv. Jeronima stremi v Hrvatih za isto svrhu, kakor pri nas družba sv. Mohorja. Ta ima na Hrvaškem samo v zagrebški škofiji preko 500 članov, a koliko jih ima svetojeronimsko društvo med Slovenci? Pri ljubljanskem poverjeništvu je bilo lani zglašenih samo 21 dosmrtnih in 14 letnih članov, pri poverjeništvu v Ilirski Bistrici pa 6 dosmrtnikov. To je vsekakor prepičlo število za nas, ki se tolikrat vnamo za jedinstvo z brati Hrvati. Naša narodna čast zahteva, da se pomnoži med nami število Jeronimcev. Vpišejo naj se bralna društva, knjižnice, a tudi posamični rodoljubi naj s pristopom k svetojeronimskemu društvu dokažejo, da dejanjski ljubijo prosvetne naprave bratskega nam naroda. — Ljubljanski poverjenik društva sv. Jeronima je trnovski župnik gospod Ivan Vrhovnik. Oglašiti se je za letos do konca tega meseca. Letniki naj dodenejo kroni 20 vinarjev za poštino.

Dopisi.

Iz Gorij pri Bledu, dne 21. aprila. (Križa v Gorjah.) Pod tem naslovom blebete »Slov. Narod« o nekem polomu v gorjanskem občinskem odboru. To pa ni nič drugega kot manevar, ki so ga uprizorili gorjanski in blejski liberalci z neprikritim namenom, pri prihodnih občinskih volitvah vreči »klerikalno« stranko in na nje mesto posaditi liberalno, da bi, kakor pišejo v svoje liste, spravila v red občinsko gospodarstvo, ki je baje v silnem neredu.

Kakšen je ta nered, pokazalo se je pretekli dni, ko je prav za to prišel sem gor tajnik deželnega odbora, g. dr. Zbašnik, pregledal obč. račune zadnjih 7 let in našel, da v računih, ki so podprti z uradnimi prilogi, ni nikakega »velikanskega deficita«, pač pa ima župan Žumer še potegniti gotovo svoto.

Čujte liberalci, kje je torej goljufija?!

Vsled tega torej taka nevolja med liberalci, ker jim deželni tajnik ni mogel napraviti veselja, da bi bil našel zahtevani deficit. I seveda, s čem pa se bo sedaj pri obč. volitvah moglo agitirati!! Volivni imeniki za

nove volitve so že razloženi — 2. dnj prej pa je menda 11 odbornikov naznanilo okr. glavarstvu izstop iz obč. odbora — kaj pa se hoče — če se enkrat čuti, da bodo po prihodnjih volitvah na občinskih stolcih namestu njih sedeli — drugi. — Sicer pa se utegne ta zadeva radi surovih napadov končati še le pred sodiščem.

Po vsej pravici je g. župnik kot odbornik z ostrimi besedami grajal početje in krivično napadanje spoštovanega in priljubljenega (pa ne pri gorjanskih in blejskih liberalcih) župana, kateremu se nikaka krivda ni mogla dokazati. Kajpada da ti »krščanski« možje s svojo surovostjo tudi g. župniku niso prizanesli, ker jim je povedal resnico. Še celo dr. Zbašniku so kar pri seji očitali pristranost in zvezo s »klerikalno sodrgo«. I kaj pa boš? Liberalcu je vse — svobodno.

Iz Idrije, 21. aprila. Govori in piše se dosti o naši nameravani realki, povdarjalo se je posebno, kako je ministerstvo naklonjeno novemu zavodu in kako bode podpiralo modri sklep našega starešinstva. A glej, mrzel curek je naglo ohladil vroče navdušenje. Te dni je došel pisan odgovor z Dunaja, da poljedelsko ministerstvo še prostora ne da zastopni novi realki, če tudi ima tu veliko hiš in mu ne primanjkuje prostora za nove stavbe. Zdaj vidimo, koliko podpore se zamoremo nadejati od ministerstva. A naš liberalni mestni zastop radi tega ni prišel v zadrego. Ako ne dobimo zastopni, pa kupimo, saj imamo še kaj kredita, si misli. Kupil je stavbni prostor, ki bode stal skoraj 25.000 kron in še na kraju, kjer bi se dalo v higijeničnem oziru marsikaj oponašati.

Čas bi že bil, da bi se naš mestni zastop vzdramil, ter začel trezno premišljevat, kaj dela. Koliko bode stalo še zidanje in vzdrževanje zavoda! Vse to bode slonelo na ubogi Idriji in sicer leta in leta. Da bi erar prevzel kar tako v svojo režijo novi zavod, je malo upanja, ako celo prostora za zidanje ne odstopi brezplačno, kje zamoremo pričakovati, da bode štel tisočake za zavod, katerega si je zmisli liberalni zastop po svoji glavi?

Ni sicer pričakovati, da bi se nova šola opustila, ker smo že predaleč zašli, a če nam gospoda in našim potomcem nakladate take stroške, dajte nam vsaj kaj tacega, kar bode zares v splošno korist, dajte nam spodnjo gimnazijo, mesto realke.

Pomislite vendar, koliko učencev gre iz naše petrazrednice v realko, koliko v gimnazijo! Ako se jih po končani ljudski šoli napoti 11 v višjo šolo, gre jih gotovo 10 v gimnazijo in k večjemu eden v realko. Gimnazije po Kranjskem dobro vspevajo, vsporazrednice so morali napraviti v Kranju in Ljubljani, a o realki se kaj tacega še ni slišalo. Pet gimnazij imamo na Kranjskem, ki so dobro obiskane, a le eno realko v Ljubljani, o kateri se še ni bralo da bi bila posebno dobro obiskovana. Znano je, kam se vse lahko obrne učenec po končani gimnaziji, kako si prosto izbira stan, kamor ga veseli, kako zaprta pa mu je pot, če je zvršil tudi vse realke. Celu Kočevarji, znani trgovci, so si raje omislili v Kočevju spodnjo gimnazijo, in ne realko, če tudi se trdi, da se v realki za trgovca bolj izvežba, kakor na gimnaziji. In Novomesto, Kranj, so prosili le gimnazije, v Ljubljani se je morala celo nova gimnazija poleg stare ustanoviti, a na drugo realko na celim Kranjskem niso nikjer mislili, samo v Idriji hočemo biti modrejši?

Gospoda, ki imate gospodarstvo našega mesta v rokah, premislite malo, še je čas, da lahko premenite svoj sklep!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. aprila.

Občinske volitve v Ljubljani.

Jutri voli II. razred. Značilno je, da magistratna stranka ni mogla dobiti v II. razredu nobenega novega uradniškega kandidata. Poštni kontrolor g. I. Vidmar, katerega je g. Bleiweis v sobotnem oklicu proglašal za svojega, se je kandidaturi odpovedal. Prav zanimivo bo jutri na volišču gledati tiste uradnike, ki bodo šli glasovati za napredno stranko, kljub temu, da njen zastopnik v državnem zboru podpira Wolfjance. Namestu g. Vidmarja se volivcem

sedaj v »Narodu« priporoča g. Gorše. Ko je l. 1897 g. Goršeta v tretjem razredu kandidovala opozicija, tedaj se »Narodovec« g. Gorše ni niti toliko zdel vreden, kakor usnar Franjo Hribar, češ, da bi bil g. Gorše le »poslušno orodje«. Sedaj bode g. Goršeta volila napredna »inteligencia« v — II. razredu. Tako se spreminjajo časi in s časi »inteligencia«!

Kaj so liberalci? »Edinost« je z ozirom na nastop liberalcev proti znani izjavi prestolonaslednika napisala te-le besede: »Ali so to hinavci! Kona se ne sme vtikati v strankarske boje, če ni to — liberalcem na korist! Madjari se ne smejo vtikati v naše razmere, če ni to — liberalcem na korist! Če pa morejo kako besedo, ki jo je izgovorila kaka visokostojeca oseba, izkoriščati sebi v prilog, potem jo izkoriščajo temeljito in brezobzirno, ne meneči se ni za liberalno, ni za konstitucionalno načelo, ni za vznemirjenje, ki je je ista beseda povzročila med drugimi; in če Mažari posegajo v naše razmere nemškimi liberalcem na korist — kar se, žal, le pre-pogosto dogaja, — potem pozdravljajo ti isti liberalci to vtikanje s salvami in rake-tami. In to da bi bili liberalci, to da bi bili prijatelji slobode in konstitucionalnega načela, prijatelji nezavisnosti avstrijske države?! Ne, to so le gnusni — hinavci!»

Izid včerajšnjih ljublj. obč. volitev v III. razredu je dal napredni stranki le 25 odstotkov vseh volivcev tretjega razreda. Od vseh volivcev III. razreda se je včerajšnjih volitev udeležilo le 30 odstotkov, 70 odstotkov volivcev je s tem, da so ostali doma, pokazalo, da so ali apatični, ali pa da so pristaši strank, ki niso šle v boj pri letošnjih obč. volitvah. Liberalci so se silno trudili, da bi svojim kandidatom pridobili večje število glasov, najete so imeli vse dosedanje svoje agitatorje, 20 izvoščkov, golaž in pivo, delile so se cigare, in vse to je privabilo letos v magistratni tabor samo 25 odstotkov volivcev. Umevno je, da bode to »Narod« jezilo, a dejstvo je, da je bil včeraj ves napredni aparat na nogah, kakor bi bil najhujši naskok od naše strani, da se je celo po take volivce pošiljalo, ki sami radi bolehnosti ne morejo priti. Nekateri naši somišljeniki, ki so prišli pogledat napredno delovanje, spremljali so tako gibanje liberalcev z glasnim halo. Naj »Narod« piše kar hoče, številke dokazujejo, da je letos magistratovce »izraz ljudske volje« zapustil.

Unijatska duhovščina. Radovedni smo, kaj povekó slovenski »naprednjaki«, ki samo zato proslavljajo unijatstvo, da pri tem udrihajo po nas, k najnovejši okrožnici škofa Drohobcekega. Unijatski škof pozivlje svoje duhovnike, naj delajo za — Raiffeisenove posojilnice. Sedaj se bo gotovo vnema za »unijatstvo« med našimi liberalci jako ohladila. Unijatski duhovniki imajo torej o socialnih vprašanjih ravno take pojme, kakor oni »klerikalci«, katere liberalci tako strastno napadajo. Take vere in take duhovščine, kot si je žele ti »naprednjaki«, pač ne bodo dobili. Mogoče, da razpišejo nagrado za onega, ki bi iznašel tako novo »vero«, za katero bi se oni brez skrbi navduševali.

Javno predavanje. Jutri točno ob pol 8. uri se vrši v »Kat. Domu« javno predavanje. Predaval bode g. dr. Krek.

Osebnosti. Deželni odbor je imenoval g. dr. Avgusta Mayrja okrajnim zdravnikom v Cerknici. — Imenovan je poštini praktikantom v Ptuj Franc g. Domajnko. — Tukajšnji poveljnik 27. pešpolka Rudolf pl. Chavanne bo imenovan feldmaršalom.

Iz Celovca 22. aprila. Včeraj se je mudil tu vojaški škof dr. Kol. Belopotocki. V cerkvi oo. benediktincev je imel božjo službo za vojake. Pridigal jim je nemško in mažarsko. Od tu je odpotoval v Inomost. — Včeraj je po dolgem bolehanju umrl bivši dolgoletni urednik uradne »Celovčanke«, g. dr. Oton Gross.

Občni zbor »slovenskega katoliškega delavskega društva« v Gorici dne 21. aprila t. l. se je vršil v najlepšem redu. Dvorana gostilničarja Gorjanca je bila polna, vse mize zasedene, precejšno število mož je moralo stati. Predsednik dr.

Josip Pavlica konstatuje sklepčnost zbora, pozdravi vse došle ude ter da besedo blagajničarju č. g. Josipu Ličanu, da poda obč. zboru račune za l. 1900. V vsem se kaže lep napredek. Rednih in podpornih udov šteje društvo približno 700. Vseh rednih dohodkov je bilo 1860 K 20 v. Podpor se je dalo 1770 K 98 v. Izredni stroški so se poravnali z izrednimi dohodki (tombola, del. vinar.) Konečno stanje društvene blagajne znaša 855 K 20 v. Z veseljem so vzeli to poročilo zborovalci na znanje ter račun enoglasno potrdili. Potem se oglasi k besedi zopet č. g. Josip Ličan. Govori o zadnji papeževi okrožnici z dne 18. jan. 1901 o kršč. demokraciji. Tišina in pazljivost, ki je vladala med zborovalci, zlasti pa razni umestni medklici, pričajo, kako so delavce zanimali papeževe besede. Mikalo jih je zlasti razlaganje okrožnice z ozirom na goriške razmere. Govornik pokazal jim je, da je papež odločno zavrgel liberalizem in njegovega sinčka — socializem. Odkrila se je tudi v svitu okrožnice vrednost navadnih liberalnih parol: »Proč s farovski komando... Proč s škofovsko politiko... Klerikalci — hujskači... Vera — zasebna reč... Del. vprašanje nima z vero nič opraviti... Duhovnik v cerkev...!« — Papež je obsodil te in enake fraze, zavrgel hujskanje stanu proti stanu, zmetanje škofovske avtoritete. Veliki Leon XIII. nas bodri k pogumu in k edinosti! Ploskanje in splošno pritrdjevanje je pričalo, da je našel govor glasen odmev v srcih poslušalcev. Potem zaprosi besede delavec sobr. Matevž Bernik. Spominja se potovanja kranjskih bratov na sv. Goro. Predlaga, naj bi priredili tudi naši delavci skupno romanje na sveto Goro. Predlog je bil sprejet, zborovalci so odločili tudi dan. Z ozirom na govor o kršč. demokraciji, sprožil je tov. Bernik par smešnih o soc. demokratih. Za njim je govoril delavec sobr. Ivan Lovišček. Bodril je delavce k vstrajnosti ter priporočal, naj vsak ud vsaj še enega pridobi, da v kratkem dosežemo število tisoč. Velečast. g. Alojz Kovačič poroča kot dušni pastir o slovenski popoldanski službi božji, za katero si je zlasti naše društvo izteklo zaslug. Vabi delavce, naj tako mnogoštevilo zahajajo h kršč. nauku kakor prve nedelje. Priporočal jim za mesec maj šmar-nično pobožnost. Nato je dr. Josip Pavlica začel govoriti o kalomonu in o vražah med našim ljudstvom. Govor je vzbudil mnogo smeha in splošne veselosti. Dokazoval je iz zgodov. podatkov, da vraž ni kriva duhovščina, ampak da so ostanki iz poganskih časov, katerih niso mogli duhovniki popolnoma zatreti, zlasti zato ne, ker take reči ljudstvo skriva. Ko predsednik konča svoj velezanimiv in zelo poučen govor, so zborovalci mu zaklicali: »Živel naš predsednik dr. Josip Pavlica.« Dr. Oblak pridejal je par smešnih o kalomonu iz lastne skušnje. Ko se nihče ni oglasil več k besedi, zaključil predsednik zborovanje. Razšli so se delavci vidno pokrepčani in zadovoljni.

Ljubljanski Nemci so včeraj, kakor čujemo, imeli sestanek, na katerem so sklenili, da se tudi v I. razredu ne udeležijo obč. volitev.

»Narod« in romanje. Malovrhu ne gre v glavo, da bi kdo drug mogel drugače romati, kakor je on romal svoj čas. Zato razumemo njegovo jezo na romanje. Ne, romarji na sv. Goro nimajo z Malovrhovim romanjem in njegovo pobožnostjo, katero je razvijal po raznih cerkvah, nič skupnega, zato tudi odločno zavračajo, da bi se Malovrh utikal v njihove denarne zadeve! Včeraj se v »Narodu« Malovrh zopet zaletava v »čisti dobiček« romanja na sv. Goro, češ da je »Slovenec« pripoznal, da je bilo pri romanju na sv. Goro 358 gld. 28 kr. čistega dobička. Take trditve je zmožen le Malovrh! Pojasnili smo, da je čistega dobička ostalo le 16 gld. 48 kr. in da ta »dobiček« gre za dijaško kuhinjo. Dohodki in izdatki so poštenim ljudem na razpolago v našem uredništvu! Malovrh pravi, da smo rekli, da je šlo kakih 240 gld. za tiskovine, poštino in brzojave. Tako dokazuje Malovrh svojo spretnost z denarnimi operacijami, ko diktira sam stroške, da »inteligenci« napravi svojo neresnično trditev »resnično«. Razume se, da je v računu,

kakor smo v soboto povedali, tudi strošek za pomoč nekaterih romarjev pri vožnih listih itd., pa če ima Tavčar pravico plačevati »Sokolom« vožnjo za izlete, tedaj si tudi romarji ne puste vzeti te pravice, da bi ne prispevali n. pr. za vožnjo cerkvenega pev-skega zbora mladih dečkov, ki sami nimajo nobenega dohodka. Malovrh ne bo nikogar učil, kaj se sme in kaj ne. Smejati se torej moramo, ako Malovrh že sedaj o name-ranem romanju katoliških Slovencev in Hrvatov v Lur d grozi: »Dovolili si bomo, tudi temu romanju posvetiti svojo pozornost, vedoč, da je to tembolj obče-koristno delo, ker tisto ubogo ljudstvo, ki hodi za kleri-kalci, ni zmožno, se samo braniti pred temi brezvestnimi špekulanti«. Kadar bode Malovrh prišel s tem svojim »obče-koristnim delom« in z reklamo za romanje v Lur d, tedaj naj ne pozabi povedati tudi kaj o »delih« iz svojega štajarskega romanja in kako so takratna njegova »obče-koristna dela« taksirali v Celju. To bo posebno zanimalo napredno »inteligenco«!

Novo delo F. S. Vilharja. Naš rojak in čislani glasbenik F. S. Vilhar je za zagrebško pevsko društvo »Sloga« uglasbil pesem A. Šenoa »Klevetnikom Hrvatske«. Zbor se bo pel pri slavnosti »Lipe« v Oseku.

Nova Raiffeiznovka. V Zagradcu je začela poslovati Raiffeiznovka »Hranilnica in posojilnica za občine Ambrus, Krka in Zagradec«. Ustanovni shod je bil 27. febr., na katerem je g. dr. Krek govoril posebno o pomenu Raiffeiznovih posojilnic. Volili smo začasno načelstvo, vložili potrebne prošnje in sedaj imamo že vse v rokah. Daj mili Bog še svoj blagoslov mlademu združenstvu, kajti potrebno je bilo, če kje, gotovo tu. Po 7, 8, ali še mnogo večje odstotne obresti še dandanes niso tu redke prikazni. Za razne »dobrohotne« opomine nekaterih Žužemberčanov se pa ne zmenimo več. Prihodnost bo pokazala, da smo storili prav.

Oporoka. Nedavno umrl župnik č. g. Janez Debeljak se je v svoji oporoki spominjal mnogih cerkvenih ustanov in je poleg tega določil 4000 K za dijaško ustanovo ter po 600 kron za 2 ustanovi ubožcem v farah Poljane nad Škofjo Loko in v Predvdoru.

Socijalni demokratje na Gorenjskem. Prihodnjo nedeljo nameravajo socijalni demokratje prirediti shod na Jesenicah.

Ljubljanske novice. Umrl je gosp. Jožet Pance, strojevodja Miličeve ti-skarne in hišni posestnik. — Povožena je bila včeraj na Rimski cesti prodajalka kruha Jerica Juvanc. — Našla se je v Gradšču zlata verižica z medaljonom. Dobi se Rožne ulice št. 29, II. nadstropje.

Prebivalstvo Istre je znašalo dne 31. decembra leta 1900 z vojniki vred 344.173 oseb, brez vojakov 336.485, prirastlo je torej tekom zadnjih 10 let za 26.563 oseb, kar odgovarja 8.4 odstotkom. Najbolj se je pomnožilo prebivalstvo v občini Volosko, in sicer za 58.9 odstotkov. Koper se je pomnožil le za 5 prebivalcev. V nekaterih občinah je prebivalstvo padlo, n. pr. v slovenski Dolini in v Boljuncu. Razmerje prebivalstva po narodnostih še ni znano.

Vinska klavzula in italijanski listi. Tržaški »Piccolo« je početkom tega meseca razpravljal v daljšem članku o vprašanju glede vinske klavzule ter naglašal nasprotje, ki vlada v tem oziru med konsumentom in producenti. Prvi bi radi, da se vinska klavzula ohrani, drugi pa želijo, da bi se odpravila. »Piccolo« je seveda na strani konsumentov, čemur se ni čuditi, ako pomislimo, da od italijanskih vin živi cela vrsta tržaških židov. Poreška »L'Istria« odgovarja tržaškemu listu v poslednji številki ter naglaša, da je Primorje v prvi vrsti zemlje-delska dežela, katere glavni, skoro edini do-hodek je vino. Čudno je torej, da se »Piccolo« ogreva za koristi konsumentov, kateri so v deželi vsekako v manjšini. »L'Istria« po-bija tudi sredstva, katera je nasvetoval »Piccolo«, da se izpodrine v naših krajih ita-lijansko vino. »Piccolo« priporoča namreč: Pomnožite pridelek, zboljšajte kakovost vina, znižajte produkcijske stroške, in italijansko vino mora zginiti z naših trgov samo po sebi. Nasproti temu opaža »Istria«, da se uvoz italijanskih vin zadnji čas ni zmanjšal zaradi tega, ker se je v Avstriji pridelalo več vina, marveč zato, ker je v Južni Italiji

(v Puliji in Kalabriji) trtna uš uničila skoro vse vinograde. Kedar se ti vinogradi popra-vijo, kaj bo potem? Italijansko vino nas mora preplaviti in konkurenca postane nez-nosna. Kakovosti vina zboljšati ni mogoče, ker ni v to potrebnih sredstev. Kdo naj da denar in pod kakimi pogoji? Istotako je ne-mogoče znižati stroške pridelovanja. Kdor pozna razmere, mora biti pripravljen, da bodo stroški izdelovanja narobe vedno rastli ne pa padali. Konečno opozarja »Istria«, da konsumenti lahko dobijo tudi domačih vin po nizki ceni. Mnogo posestnikov ima še po več letnikov istrskega vina nerazprodanih. — Želeti bi bilo, da se tudi v slovenskih in slovanskih listih prične živahna agitacija proti vinski klavzuli.

Nadvojvoda Fran Ferdinand je v soboto prišel na Dunaj (cesar je v Budim-pešti), od tam pa se je odpeljal k lovu na divje peteline na Štajersko.

Brzovjavni in telefonski promet meseca marca. Na brzovjavnih postajah tržaškega poštnege ravnateljstva je bilo meseca marca 1901 in sicer na Primorskem 273.210, od teh v Trstu 222.033 brzov-javk; na Kranjskem 29.565 brzovjavk. V interurbannem telefonskem prometu bilo je v istej dobi: v Trstu 1874, v Opatiji 793, v Pulju 104, v Ljubljani 220 pogovo-rov. V lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 320.000, v Pulju 6205, v Gorici 6727, v Opatiji 4366 in v Ljubljani 20.345 krat.

Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v je priznala deželna vlada krojaškemu pomočniku Mat. Grebencu iz Cirknice, ker je 2. marca letos rešil iz vode dečka Jan. Oblaka od ondod.

Državni prispevek za premovanje konj. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo 3000 kron podpore ter 57 srebrnih svetinj; od teh je 47 s slovenskim, 10 pa z nemškim besedilom.

Stoletni rojstni dan je v Rahlju na Koroškem dne 17. t. m. obhajala Marija Baumgartner. Štarka je še vedno zdrava in čila! Opojnih pijač nikoli ni pila! Stoletni rojstni dan je obhajala s sv. obhajilom.

Otrok utonil je posestniku Zupanu iz Begunj.

Ponesrečen Slovenec v Ameriki. V Delta Piont, La. v Ameriki se je dogodila velika nesreča. Našega rojaka Antona Vertnika je povozil tren. Stroj je nesrečnika popolnoma raztrgal in razmesaril. Pobrali je bilo mogoče le nekaj posameznih kosov in položiti k večnemu počitku. Po-kojni nesrečnik je bil doma iz Osilnice v okraju Kočevje na Kranjskem.

* * *

Nadvojvoda — Kneippar. Nadvojvoda Leopold Salvator je izjavil, da prevzame protektorat nad »I. dunajskim društvom za naravno zdravljenje«, ako mu to cesar dovoli. Nadvojvoda je dejal, da vzgaja svoje otroke po Kneippovem sistemu, da spe po zimi in po letu pri odprtih oknih, bosonogi napravljajo promenade po travnikih in mladim nadvojvodom to prav ugaja.

Katoliško misleče češko učiteljstvo na Moravskem je dobilo svoje gla-silo. Gospod Al. Adamec, učitelj na meščanski šoli v Ivančicah, je prišel dvakrat na mesec izdajati »Vychovateleske Listy«, hlas učitelu katoličsky smyslejicich.

Piruh svetega očeta. Že nekaj let dobiva sveti oče o Veliki noči od neznane osebe krasen piruh, ki je zložen iz štirih tankih komadov slonove kosti. V pirhu je dragocen rubin, okrašen z diamantom. Pi-ruh ima vrednost kakih 45.000 kron.

Oderuha so linčali v Sobodolu. Pre-tekli teden je oderuh E. Serban dal na jeden dan petim kmetom eksekvirati. Ljudje so bili nad oderuhom tako ogorčeni, da je ode-ruh moral zbežati domov, kjer se je v hiši zabarikadiriral, kar mu pa ni pomagalo. Ogor-čena množica je udrila v hišo, privlekla ga iz hiše, obesila ga na bližnje drevo ter to-liko časa bila po njem, da je bil mrtev. Orožništvo je zaprlo mnogo oseb.

Brescija so pretekli teden na ladiji »Messagro« prepeljali v zapore jetnišnice na otoku Ventotene. Na ladiji so častniki Bre-scija marsikaj izpraševali, Bresci je izjavil, da svojega dejanja ne obžaluje in da upa, da ga bo skoro oprostila revolucija.

Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.